

Valmieras Mūzikas skolas
profesionālās ievirzes izglītības programmas
Pūšaminstrumentu spēle
mācību priekšmeta *Trompetes spēle*

Programma

1. Mācību priekšmeta mērķi:

- 1.1. radīt priekšnosacījumus audzēkņa mūzikas uztveres, izpratnes un praktiskās – muzikāli radošās – darbības pieredzei nepieciešamo zināšanu apguvei;
- 1.2. sekmēt muzikālo un radošo spēju attīstību un trompetes spēles pamata prasmju veidošanu;
- 1.3. motivēt audzēkni atbilstoši savām spējām un interesēm turpināt trompetes spēles apguvi nākamajā izglītības pakāpē.

2. Mācību priekšmeta uzdevumi:

- 2.1. veicināt audzēkņa mūzikas uztveres un muzikālo, intelektuālo, emocionālo un radošo spēju attīstību;
- 2.2. radīt apstākļus kvalitatīvu audzēkņa trompetes spēles pamata prasmju veidošanai;
- 2.3. atbalstīt izpratnes un trompetes spēles pamata prasmju veidošanos, interpretējot dažādu stilu un žanru skaņdarbus;
- 2.4. sekmēt audzēkņa individuālās muzikāli radošās darbības pieredzes veidošanos;
- 2.5. apgūt pamatterminoloģiju mūzikā.

3. Mācību priekšmeta apguves ilgums un apjoms:

- 3.1. mācību priekšmeta "Trompetes spēle" apguves ilgums ir 8 (9*) mācību gadi;
- 3.2. kontaktstundu skaits – 560:

- 2 stundas nedēļā;
- 70 stundas mācību gadā.

* 9. mācību gads paredzēts audzēkņiem, kuri vēlas turpināt muzikālo izglītību nākamajā pakāpē, bet vispārizglītojošajā skolā vēl nav pabeigta 9. klase.

4. Mācību sasniegumu vērtēšanas prasības, formas un kārtība:

- 4.1. mācību sasniegumu vērtēšana notiek saskaņā ar Valmieras Mūzikas skolas iekšējiem noteikumiem "Izglītojamo zināšanu un prasmju vērtēšanas kritēriji, izglītojamo pārcelšanas nākamajā klasē un izglītojamo atskaitīšanas kārtība";
- 4.2. pārbaudījumu prasības, formas un kārtība:

	1. semestris	2. semestris
Mācību koncertos, eksāmenos un atklātajos koncertos programma tiek atskaņota <u>no galvas</u> .		
1.-3. klase	<u>Tehniskā ieskaite** oktobrī</u> (1. klasei nav obligāta): <u>Mācību koncerts decembrī:</u> • 2 skaņdarbi (no galvas) 1. klasei nav obligāti, bet ieteicams	<u>Mācību koncerts februārī:</u> • 2 skaņdarbi (programmā var iekļaut populāro, džeza, deju, filmu un tml. mūziku) <u>vai</u> 1 skaņdarbs solo un otrs ansambļa sastāvā. <u>Tehniskā ieskaite ** martā:</u> <u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> • 2 skaņdarbi (no galvas)
4.-7. klase	<u>Tehniskā ieskaite** oktobrī:</u> <u>Mācību koncerts decembrī:</u>	<u>Mācību koncerts februārī:</u> • 2 skaņdarbi (programmā var iekļaut populāro, džeza, deju, filmu un tml.

	1. semestris	2. semestris
	izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)	mūziku) <u>vai</u> 1 skaņdarbs solo un otrs ansambļa sastāvā. <u>Tehniskā ieskaite ** martā:</u> <u>Pārcelšanas eksāmens maijā:</u> izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)
8.klase	<u>Tehniskais eksāmens I daļa ** oktobrī:</u> <u>Mācību koncerts novembrī/decembrī:</u> izvērstas formas skaņdarbs vai 2 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas)	<u>Tehniskais eksāmens II daļa** martā:</u> <u>Noslēguma eksāmena programmas noklausīšanās</u> - no galvas aprīlī. <u>Noslēguma eksāmens maijā:</u> - izvērstas formas skaņdarbs un miniatūra vai 3 dažāda rakstura skaņdarbi (no galvas). Noslēguma eksāmena programmā netiek iekļauti skaņdarbi no 8. klases I semestra programmas. Noslēguma eksāmena programmā vēlams iekļaut vienu latviešu komponista skaņdarbu.

** Tehnisko ieskaīšu prasības un saturs:

Prasības gammu spēlē:

	1.semestris	2.semestris
1.klase	1.klases audzēkņi tehnisko prasmju pārbaudījumā piedalās pēc skolotāja ieskatiem. II semestrī ieteicams sagatavot attiecīgajam instrumentam ērtāko mažora gammu un tā trijskani pamatveidā instrumenta apguves līmenim atbilstošā diapazonā.	
2.klase	Trompetes spēles specifikai un mācību programmai atbilstošā mažora un paralēlā minora gamma ar bemoliem, trijskanis pamatveidā un apvērsumos pa 3 un pa 4. Diapazons – pēc iespējām.	Trompetes spēles specifikai un mācību programmai atbilstošā mažora un paralēlā minora gamma ar diēžiem, trijskanis pamatveidā un apvērsumos pa 3 un pa 4. Diapazons – pēc iespējām.
3.klase	<i>Sib- sol, (Fa-re)</i> trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4 . Pēc iespējam aptverot visu spēles diapazonu	<i>Re- si, (Sol-mi)</i> trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Pēc iespējam aptverot visu spēles diapazonu
4.klase	<i>Mib- do, (Sib- sol, Fa-re)</i> trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4. Diapazons – aptverot visu spēles diapazonu	<i>La- fa#, (Re- si, Sol-mi)</i> trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4 . Diapazons – aptverot visu spēles diapazonu
5.klase	<i>Lab-fa, (Mib- do, Sib- sol, Fa-re)</i> trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4, mažoros D7 un minoros pm7 pamatveidā.	<i>Mi- do#, (La- fa#, Re- si, Sol-mi)</i> trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4, mažoros D7 un minoros pm7 pamatveidā.

6.klase	<i>Reb-sib, (Lab-fa, Mib- do, Sib- sol, Fa-re) trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4, mažoros D7 un minoros pm7 pamatveidā, hromatiskā gamma.</i>	<i>Si-sol#, (Mi- do#, La- fa#, Re- si, Sol-mi) trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4, mažoros D7 un minoros pm7 pamatveidā, hromatiskā gamma.</i>
7.klase	<i>Fa#- re#, Do-la (gammas līdz 4 zīmēm ar bemoliem) trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4, mažoros D7 un minoros pm7 pamatveidā, hromatiskā gamma.</i>	<i>Fa#- re#, Do-la (gammas līdz 4 zīmēm ar diēziem) trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4, mažoros D7 un minoros pm7 pamatveidā, hromatiskā gamma.</i>
8. klase	Gammas līdz 4 zīmēm ar bemoliem, trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4, mažoros D7 un minoros pm7 pamatveidā, hromatiskā gamma. Diapazons – līdz 3. oktāvas do vai re.	Gammas līdz 4 zīmēm ar diēziem, trijskaņi, arpēdžijas pa 3 un pa 4, mažoros D7 un minoros pm7 pamatveidā, hromatiskā gamma. Diapazons – līdz 3. oktāvas do vai re.

Tercas (vai citus intervālus) un D7, pm7 apvērsumus pa 3 un pa 4 audzēkņi apgūst mācību nodarbībās atbilstoši mācību priekšmeta saturam un audzēkņa spējām pēc skolotāja ieskatiem.

Prasības etīžu spēlē:

- 1.-8. klašu audzēkņi atskaņo vienu no 2 sagatavotajām etīdēm (etīdes spēlē no notīm).

Kolokvija jautājumi- uz katru tehnisko pārbaudījumu audzēkņi apgūst mūzikas terminus atbilstoši izstrādātam mācību plānam.

Tehniskajos pārbaudījumos var iekļaut lasīšanu no lapas un orķestra partiju spēlēšanu.

5. Mācību priekšmeta apguves secība:

1. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana:
 - ✓ iepazīšanās ar instrumentu – tā uzbūve, kopšana;
 - ✓ elpas pamatu apgūšana – tās nozīme un funkcijas trompetes spēlē, trompetes spēlei raksturīgās elpošanas apgūšana – pareiza ieelpa un izelpa (dažādi vingrinājumi elpai);
 - ✓ ambušūra veidošana;
 - ✓ darbs pie skaņas iegūšanas ar trompetes piemutni, skaņas veidošana, attīstīšana;
 - ✓ roku un pirkstu nostādīšana, stājas veidošana trompetes spēlei, pakāpeniska aplikatūras apgūšana;
 - ✓ reģistru apgūšana;
 - ✓ *non legato*, *legato*, *staccato* apgūšana (dažādi vingrinājumi);
 - ✓ izglītojamajiem ar iepriekšēju sagatavotību – turpināt tehnisko iemaņu nostiprināšanu un pilnveidošanu.
- Gammas – Sol, La, Lab, Sib mažori un trijskaņi un tā apvērsumi pa 3 - detašē un *legato*, diapazons – pēc spējām;
- Etīdes – 4 līdz 6 dažādas etīdes vai vingrinājumi;
- Skaņdarbi – 4 līdz 6 dažāda rakstura skaņdarbi (vēlams iekļaut latviešu tautasdziesmas).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

- Arvīds Žilinskis „Mazais kalējs”
- Latv. t. dz. „Velc, Pelīte, saldu miegu”
- Johaness Brāms „Šūplā dziesma”
- Latv. t. dz. „Pelīte”
- V.A. Mocarts *Allegretto*
- Ukrainu t. dz. „Lapsiņa”
- G.F. Hendelis „Menuets”
- Thoinot Arbeau *Buffens*
- A. Diabelli *Ländler*
- T. Wine *A groovy kind of love*
- Henry Purcell *Trumpet tune*
- u.c. grūtības ziņā līdzīgi skaņdarbi

2.klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana - darbs pie skanējuma, skaņveides vingrinājumi, mēles un lūpu darbības tehnikas attīstīšana.
- Gammas – mažora un minora gammas līdz 2 zīmēm ieskaitot (trijskani un apvērsumus pa 3 un pa 4) - detašē un *legato*, diapazons – pēc iespējām;
- Etīdes – 4 līdz 6 dažādas etīdes un vingrinājumi;
- Skaņdarbi – 6 līdz 8 dažāda rakstura skaņdarbi;
- Lasīšana no lapas (vieglas t.dz.).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

- Boļeslavs Voļaks "Variācijas par V.A.Mocarta tēmu"
- Johann Ferdinand Fischer *March*
- Wolfgang Amadejs Mocarts „Šūpļa dziesma”
- R. Rodžers tēma no filmas „Mūzikas skaņas” *Do-Re-Mi*
- Vilnis Salaks latv. t. dz. apdare „Ai, Zaļā'i līdaciņa”
- Gunārs Ordelovskis latv. t. dz. „Seši mazi bundzenieki” (B. Voļaka apdare)
- Dmitrijs Šostakovičs „Leijerkaste” (B. Voļaka apdare)
- H. Persels „Taurītes skaņas”
- V. A. Mocarts *Ave verum corpus*
- J. Mandel *The Shadow of your smile*
- J. Kosma *Autumn leaves*
- V. Shelukov *The Cavalier*
- R.Grants „Stacija Domuzīme”
- Vilnis Salaks Latv t. dz. „Kur aug mana līgaviņa” apdare
- G.F. Hendelis „Burrē”
- u.c. grūtības ziņā līdzīgi skaņdarbi

3. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana:
 - ✓ darbs pie skaņveides – *crescendo* un *diminuendo* (< >);
 - ✓ pareizas elpošanas un mēles tehnikas pilnveidošana un nostiprināšana dažādos vingrinājumos, eņģēs un skaņdarbos;
- Gammas – mažori un minori līdz ar 1-2 zīmēm (trīskanis un apvērsumi pa 3 un 4), diapazons – pēc iespējam aptverot visu spēles diapazonu;
- Eņģes – 6 līdz 8 dažādas eņģes vai vingrinājumi;
- Lasīšana no lapas – fragmenti no vieglām miniatūrām;
- Skaņdarbi – 6 līdz 8 dažāda rakstura skaņdarbi.

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

- Wolfgang Amadejs Mocarts „Sonatīne”
- Johans Sebastians Bahs „Burre”
- Henry Mancini *The Pink Panther theme*
- Ludvigs van Bēthovens „Murkšķis”
- Leopolds Mocarts „Dūdas”
- Antonio Vivaldi „Largo” no cikla „Gadalaiki”
- Vaclovs Paketūrs „Mazais skerco”
- Mike Thompson *Tango*
- Vasīlijs Ščelakovs „Pasaka”
- H. VanderCook *Albatross*
- R. M. Endersen *The Executant*
- H. VanderCook *Antares*
- F. Šuberts „Serenāde”
- P. Čaikovskis „Sena franču dziesmiņa”
- u.c. grūtības ziņā līdzīgi skaņdarbi

4.klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana, izmantojot dažādus metodiskos materiālus. Vingrinājumi toņa veidošanai un uzlabošanai. Tālāks darbs trompetes tehnikas attīstīšanai.
- Gammas – mažora un minora līdz 3 zīmēm (trijskaņi, arpēdžijas, D7, VII₇- plaši, lauhti), diapazons – aptverot visu spēles diapazonu;
- Etīdes – 6 līdz 8 dažādas etīdes vai vingrinājumi;
- Lasīšana no lapas – fragmenti no vieglām miniatūrām;
- Skaņdarbi - 6-8 dažāda rakstura skaņdarbi . Programmā vēlams iekļaut izvērstas formas skaņdarbus (sonāte, svīta (vai to daļas), koncerta I vai II un III daļa, fantāzija, variācijas).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

- Cesar Franck *Panis Angelicus* (transc. F.Ferrari)
- Jan van Hulten *Japanese Dolls*
- K. F. Em. Bahs „Pavasara atmoda”
- Romualds Jermaks „Ārija”
- T. Albinoni Koncerts *Es dur*, III, IV daļa
- Allen Vizzutti *Rain Forest*
- J. Krumpfers „3 variācijas par F.Em. Baha tēmu”
- H. VanderCook *Bonita (Valse Brillante)*
- Henry W. Davis *Carnival of Venice*
- H. VanderCook *Debonnaire*
- H. VanderCook *Punchinello*
- V. Ščelakovs „Bērnu koncerts”
- u.c. grūtības ziņā līdzīgi skaņdarbi

5. – 7. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmienu apgūšana, pielietojot ievērojamu trompetistu metodiskos materiālus par skaņveidi, tehniku, artikulāciju. Skaņveides un artikulācijas pilnveides vingrinājumi.
- Gammas – mažori un minori 0-6 zīmēm (trijskaņi, arpēdžijas, D7, pm₇- plaši, lauhti, hromatiskā gamma), diapazons – aptverot visu spēles diapazonu;
- Etīdes – 6 līdz 8 dažādas etīdes vai vingrinājumi;
- Lasīšana no lapas – fragmenti no vieglām miniatūrām; orķestra grūtības.
- Skaņdarbi – 6-8 dažāda rakstura skaņdarbi . Programmā vēlams iekļaut izvērstas formas skaņdarbus (sonāte, svīta (vai to daļas), koncerta I vai II un III daļa, fantāzija, variācijas).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

- Clare Grundman *Conversation for Cornet*
- George Gershwin *Someone to watch over Me* (arr. Joseph Turrin)
- Romualds Jermaks „Sena melodija”
- P. Clodomir „Maza fantāzija” par K.M. Vēbera operas *Oberons* tēmām
- Camille Saint-Saens *The Swan* (arr. M. Nakariakov)
- L. Andersons „Trompetista šūpuļdziesma”
- A. Vizzutti *The Enchanted trumpet*
- H. VanderCook *Hyacinte*

8. klase

Mācību priekšmeta saturs:

- Tehnisko paņēmieni apgūšana, izmantojot dažādus metodiskos materiālus par skaņas kvalitāti, pirkstu tehniku, artikulāciju, orķestra grūtības;
- Gammas – mažori un minori līdz 4 zīmēm (trijskaņi, arpēdžijas, D7, plaši, lauhti, hromatiskā gamma), diapazons – līdz 3. oktāvas do vai re.
- Etīdes – 6 līdz 8 dažādas etīdes vai vingrinājumi;
- Skaņdarbi – 6-8 dažāda rakstura skaņdarbi . Programmā vēlams iekļaut izvērstas formas skaņdarbus (sonāte, svīta (vai to daļas), koncerta I vai II un III daļa, fantāzija, variācijas).

Ieteicamā mācību repertuāra piemēri:

- Andrejs Jansons „Polonēze”
- Vasīlijs Ščelakovs Koncerts Nr.3
- J. Guy Ropartz *Andante et Allegro*
- Antonio Diabelli *Sonatina*
- Ž. Barā *Fantāzija*
- Percy Code *At Dawn (Reverie)*
- J. Benedikts „Venēcijas karnevāls”
- František Xaver Richter *Concerto (1. Satz)*
- Tatjana Čudova „Variācijas par ukraiņu tautas dziesmas *Kazaks brauca pār Donavu* tēmu”
- P. Čaikovskis „Neapolitāņu deja” no baleta „Gulbju ezers”

Etīdes:

R. W. Getchell *First book of Practical Studies for Cornet and Trumpet* (1976);

R.W. Getchell *First book of Practical studies for French horn*;

Dažādu autoru 135 etīdes;

H.A. VanderCook *VanderCook Etudes for trumpet or Cornet*

P. Clodomir *Vingt Etudes Chantantes* (1928)

Concone *Lyrical Studies for Trumpet or Horn*

S. Hering *Fifty Recreational Studies*

S. Hering *Forty Progressive Etudes*

Mācību līdzekļi:

Standard of Excellence - Festival Solos Book/CD - Trumpetby Bruce Pearson and Mary Elledge and Dave Hagedorn | Jan 1, 2003

Standard of Excellence - Festival Solos Book/CD Book 2 - Trumpetby Bruce Pearson and Mary Elledge | Jan 1, 2004

Standard of Excellence - Festival Solos Book 3 - Trumpetby Bruce Pearson and Mary Elledge | Jan 1, 2015

Rubank Book of Trumpet Solos - Intermediate Level Paperback – July 1, 2016by Hal Leonard Corp. (Creator)

Rubank Book of Trumpet Solos - EASY Level July 1, 2016by Hal Leonard Corp. (Creator)

Popular Collection 1. Trumpet by Arturo Himmer (Author) 1997.g.

Popular Collection 2. Trumpet by Arturo Himmer (Author) 1997.g.

Popular Collection 3. Trumpet by Arturo Himmer (Author) 1997.g.

M. Šadlihs "Jazz Ballads" izd. SCHOTT 2012. g.

Practical Studies for Cornet and Trumpet, Bk 1by Robert W. Getchell and Nilo W. Hovey | Mar 1, 2012

Forty Progressive Etudes for Trumpet June 17, 2011by Sigmund Hering (Author)

Fifty Recreational Studies for the Young Trumpeterby Sigmund Hering | Jul 21, 1970

What Else Can I Play?: Trumpet: Grade One International Music Publications (2000)

What Else Can I Play?: Trumpet: Grade Two International Music Publications (2000)

What Else Can I Play?: Trumpet: Grade Three International Music Publications (2000)
Prof. Stephen Leisring *Ejercicios, Aire, Flexibilidad* (Ejercicios de: Penzarella/Leisring, Jacoby, Cichowitz, Lichtmann, Peters, Bai Lin, Irons, Caruso, Mitchell, Concone, Haynie, Schlossberg, Adams etc. (2001);
V. Chicowitz Flow Studies;
B. Adam Daily Routine (2000);
J. Stamp Warm-Ups (2005);
H.L. Clarke Technical Studies for the Cornet (1984);
J. Arban Complete Conservatory Method for Trumpet;
J. Haynie How to play High Notes and all those in Between;
W. Guggenberger Basics Plus (2004);
A. Plog Method for Trumpet.